

Zaak C-599/20

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

13 november 2020

Verwijzende rechter:

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Litouwen)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

3 november 2020

Verzoekende partij:

UAB „Baltic Master”

Andere partij in de procedure:

Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos

Voorwerp van het hoofdgeding

Vaststelling van de douanewaarde van ingevoerde goederen. Erkenning van de koper en de verkoper van de goederen als verbonden personen.

Voorwerp en rechtsgrondslag van de prejudiciële verwijzing

Uitlegging van de bepalingen van verordening nr. 2913/92 van de Raad en van verordening nr. 2454/93 van de Commissie; artikel 267, derde alinea, VWEU.

Prejudiciële vragen

1. Moeten artikel 29, lid 1, onder d), van verordening (EEG) nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek en artikel 143, lid 1, onder b), e) of f), van verordening (EEG) nr. 2454/93 van de Commissie van 2 juli 1993 houdende vaststelling van enkele bepalingen ter uitvoering van verordening (EEG) nr. 2913/92 van de Raad tot vaststelling van het communautair douanewetboek, aldus worden uitgelegd dat de koper en de verkoper worden beschouwd als verbonden personen wanneer, zoals in casu, bij gebreke van documenten (officiële gegevens) die een handelspartnerschap of zeggenschap aantonen, de omstandigheden waaronder de transacties tot stand zijn gekomen, echter, op basis van objectieve aanwijzingen, niet worden gekenmerkt door de uitvoering van economische activiteiten in normale omstandigheden, maar eerder door gevallen waarin (1) er met name sprake is van nauwe handelsbetrekkingen op basis van een groot wederzijds vertrouwen tussen de partijen bij de transactie, of (2) een partij bij de transactie zeggenschap uitoefent over de andere partij of een derde zeggenschap uitoefent over beide partijen bij de transactie?

2. Moet artikel 31, lid 1, van verordening (EEG) nr. 2913/92 aldus worden uitgelegd dat het zich ertegen verzet dat de douanewaarde wordt vastgesteld op basis van informatie in een nationale databank betreffende een douanewaarde van goederen van dezelfde oorsprong die weliswaar niet soortgelijk zijn in de zin van artikel 142, lid 1, onder d), van verordening (EEG) nr. 2454/93, maar onder dezelfde Taric-post worden ingedeeld?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Verordening (EEG) nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek (PB 1992, L 302, blz. 1) (hierna: „communautair douanewetboek”): artikel 29, lid 1, onder d), artikel 30, lid 2, onder b), en artikel 31.

Verordening (EEG) nr. 2454/93 van de Commissie van 2 juli 1993 houdende vaststelling van enkele bepalingen ter uitvoering van verordening (EEG) nr. 2913/92 van de Raad tot vaststelling van het communautair douanewetboek (PB 1993, L 253, blz. 1) (hierna: „uitvoeringsverordening”): artikel 142, lid 1, onder d), artikel 143, lid 1, onder b), e) en f), artikel 151, lid 3, en bijlage 23.

Verordening (EG) nr. 1031/2008 van de Commissie van 19 september 2008 tot wijziging van bijlage I bij verordening (EEG) nr. 2658/87 van de Raad met betrekking tot de tarief- en statistiek nomenclatuur en het gemeenschappelijk douanetarief (PB 2008, L 291, blz. 1).

Verordening (EG) nr. 948/2009 van de Commissie van 30 september 2009 tot wijziging van bijlage I bij verordening (EEG) nr. 2658/87 van de Raad met betrekking tot de tarief- en statistiek nomenclatuur en het gemeenschappelijk douanetarief (PB 2009, L 287, blz. 1).

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Regels tot uitvoering van verordening nr. 2913/92 en van verordening nr. 2454/93 in de Republiek Litouwen, goedgekeurd bij besluit nr. 1332 van de regering van de Republiek Litouwen van 27 oktober 2004 (hierna: „bij besluit nr. 1332 goedgekeurde regels”):

Punt 12

„Voor de toepassing van de methoden voor de vaststelling van de douanewaarde op basis van de transactiewaarde van identieke of soortgelijke goederen en artikel 31 van het communautair douanewetboek maken de douaneautoriteiten gebruik van de gegevens betreffende de douanewaarde van goederen die in de databank zijn verzameld voor de douanewaarde van de goederen die door de douanedienst wordt beheerd. De procedure voor de selectie van de uit deze databank afkomstige gegevens, het gebruik van deze gegevens en de formalisering van het besluit tot vaststelling van de douanewaarde van de goederen aan de hand van de in de aangegeven databank verzamelde gegevens worden vastgesteld door de directeur-generaal van de douanedienst.”

De regels inzake de controle van de douanewaarde van ingevoerde goederen, goedgekeurd bij besluit nr. 1B-431 van de directeur van de douanedienst, die is verbonden aan het ministerie van Financiën van de Republiek Litouwen van 28 april 2004 (hierna: „regels van de douanedienst”):

Punt 7

„De douanebeambten gebruiken de databank voor de douanewaarde van de goederen die volgens de door de douanedienst vastgestelde procedure moet worden samengesteld voor de volgende doeleinden: 7.1 om de douanewaarde van de ingevoerde goederen te vergelijken met die van de eerder ingevoerde goederen en om na te gaan of de douanewaarde van de goederen reëel is; 7.2. om de informatie over de waarden en de prijzen van de goederen te kiezen voor de toepassing van andere methoden voor de vaststelling van de douanewaarde of voor de berekening van een bijkomende zekerheid of garantie.”

Punt 24

„Indien het in punt 20.4 van de regels [van de douanedienst] bedoelde besluit wordt vastgesteld (voor de toepassing van de methode voor de vaststelling van de douanewaarde op basis van de transactiewaarde van identieke of soortgelijke goederen), is artikel 150 van de uitvoeringsregels van het communautair

douanewetboek dwingend. Indien het onmogelijk is bij de inklaring uitvoering te geven aan de vereisten van artikel 150 van de uitvoeringsbepalingen van het communautair douanewetboek, wordt de douanewaarde van de goederen vastgesteld overeenkomstig artikel 31 van het communautair douanewetboek (methode 6). Bij de vaststelling van de douanewaarde van de goederen aan de hand van methode 6 ligt de prijs van de goederen dicht bij de prijs van identieke of soortgelijke goederen; een soepelere toepassing van de voor deze methoden gestelde eisen is evenwel toegestaan (bijvoorbeeld het vereiste van „90 dagen” zou soepeler kunnen worden toegepast, de goederen kunnen ook worden vervaardigd in een ander land dan dat van de goederen waarvoor de douanewaarde is vastgesteld, de prijs van het land van uitvoer kan worden toegepast, enzovoort).”

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure in het hoofdgeding

- 1 Tussen 2009 en 2012 heeft verzoekster in Litouwen verschillende hoeveelheden goederen van Maleisische oorsprong ingevoerd, die zij had aangekocht bij „Gus Group LLC” (hierna ook: „verkoper”), in de aangiften heeft omschreven als „onderdelen van klimaatregelmachines” en onder één enkele (Taric)-code heeft aangegeven, met vermelding van het totale gewicht van deze onderdelen in kilogram (hierna ook: „betwiste goederen”). In die aangiften heeft verzoekster de transactiewaarde, dat wil zeggen de prijs op de aan haar uitgereikte facturen, vermeld als de douanewaarde van de betwiste goederen.
- 2 Na herhaalde controles op verzoeksters invoer van deze goederen, heeft de Vilniaus teritorinė muitinė (regionale douaneautoriteit Vilnius; hierna: „douaneautoriteit”) geweigerd de in de invoeraangiften vermelde transactiewaarde te aanvaarden. De douaneautoriteit heeft de douanewaarde van de goederen overeenkomstig artikel 31 van het communautair douanewetboek vastgesteld onder verwijzing naar de gegevens die beschikbaar waren in het douane-informatiesysteem voor de vaststelling van de douanewaarde van de goederen (hierna ook: „PREMI-databank”).
- 3 Aldus heeft de douaneautoriteit zich onder meer op het standpunt gesteld dat verzoekster en de verkoper moesten worden beschouwd als verbonden personen in de zin van artikel 29, lid 1, onder d), van het communautair douanewetboek en dat de douanewaarde van de betwiste goederen niet kon worden vastgesteld aan de hand van een van de in de artikelen 29 en 30 van dat wetboek genoemde methodes.
- 4 Verzoekster heeft bij de Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (aan het ministerie van Financiën verbonden douanediens, Republiek Litouwen; hierna: „douanediens”) bezwaar gemaakt tegen het rapport van de douaneautoriteit. Na behandeling van verzoeksters bezwaar heeft de douanediens in een besluit het rapport van de douaneautoriteit bevestigd. Verzoekster heeft tegen dat besluit beroep ingesteld bij de Mokestinių ginčų

komisja prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (aan de regering van de Republiek Litouwen verbonden commissie voor belastinggeschillen). Dit orgaan heeft het bestreden besluit van de douanediens bevestigd.

- 5 Verzoekster heeft tegen het besluit van de commissie voor belastinggeschillen beroep ingesteld bij de Vilniaus apygardos administracinis teismas (regionale bestuursrechter Vilnius, Litouwen) en tevens het Hof verzocht om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van een aantal bepalingen van de artikelen 29, 30 en 31 van het communautair douanewetboek en van artikel 143 van de uitvoeringsverordening.
- 6 De Vilniaus apygardos administracinis teismas heeft verzoeksters beroep verworpen. Na behandeling van het hoger beroep dat verzoekster had ingesteld, heeft de Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (hoogste bestuursrechter, Litouwen) het in eerste aanleg gewezen vonnis bevestigd.
- 7 Overeenkomstig een beslissing van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens volgens welke de rechterlijke instanties van de Republiek Litouwen hun weigering om het Hof een prejudiciële vraag te stellen onvoldoende hadden gemotiveerd en bijgevolg artikel 6, lid 1, van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden hadden geschonden [arrest van 16 april 2019, Baltic Master/Litouwen (verzoekschrift nr. 55092/16), punten 40-43], heeft de Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas de administratieve procedure heropend.

Beknopte motivering van het verzoek om een prejudiciële beslissing

Eerste prejudiciële vraag

- 8 Om te bepalen of het [voor de douaneautoriteit] redelijk was om zich in casu bij de vaststelling van de douanewaarde van de betwiste goederen niet op de transactiewaarde te baseren, dient allereerst een antwoord te worden gegeven op de vraag of verzoekster en de verkoper van de betwiste goederen kunnen worden beschouwd als verbonden personen in de zin van artikel 29, lid 1, onder d), van het communautair douanewetboek.
- 9 Uit artikel 29, lid 1, onder d), en artikel 29, lid 2, onder a), van het communautair douanewetboek volgt dat wanneer de koper en de verkoper onderling verbonden zijn, de transactiewaarde wordt aanvaard voor zover de betrekkingen tussen de koper en de verkoper de prijs niet hebben beïnvloed.
- 10 Wat de erkenning van „verbonden” personen betreft, geeft artikel 143, lid 1, van de uitvoeringsverordening, waarin de bewoordingen van artikel 29, lid 1, onder d), van het communautair douanewetboek zijn verduidelijkt, een limitatieve opsomming van de gevallen waarin personen worden geacht te zijn verbonden.

- 11 In casu is er echter geen enkel document dat rechtstreeks het bestaan van enige betrekking tussen de verkoper en verzoekster als bedoeld in artikel 143, lid 1, van de uitvoeringsverordening aantoont. Er zijn geen officiële gegevens op grond waarvan deze entiteiten kunnen worden beschouwd als door de *wettelijke bepalingen erkend* als in zaken verbonden in de zin van artikel 143, lid 1, onder b), van de uitvoeringsverordening, of die bevestigen dat er sprake is van een van de elementen van directe of indirecte eigendom (zeggenschap) als bedoeld in artikel 143, lid 1, onder e) en f), van die verordening.
- 12 Daarentegen is in casu vastgesteld dat (1) de verkoper en verzoekster verbonden zijn door handelstransacties op lange termijn; (2) de levering van de goederen heeft plaatsgevonden zonder verkoopovereenkomsten met betrekking tot de levering, de betaling of de retournering van de goederen en andere voorwaarden die specifiek zijn voor dergelijke transacties; (3) de goederen zonder vooruitbetaling zijn geleverd ofschoon verzoekster voor eerdere leveringen hoge bedragen aan de verkoper verschuldigd was; (4) geen enkele uitvoeringsmaatregel of risicobeperkende maatregel is vastgesteld (vooruitbetalingen, zekerheden, garanties, vertragingsrente, enz.) die in het kader van de normale bedrijfsvoering gebruikelijk zijn, ondanks de bijzonder hoge waarde van de betwiste transacties; (5) niets erop wijst dat de verkoper in het algemeen controle uitoefende over betalings- en andere verplichtingen; (6) er gevallen zijn geïdentificeerd waarin personen die voor de onderneming van verzoekster werkten, handelingen verrichtten namens de verkoper op grond van een machtiging en gebruikmaakten van haar bedrijfsstempel.
- 13 Volgens [de verwijzende rechter] kan op grond van alle feitelijke omstandigheden redelijkerwijs worden aangenomen dat de verkoper en verzoekster in casu door bijzonder nauwe banden zijn verbonden, zodat de transacties van deze personen zijn gesloten en uitgevoerd onder omstandigheden die voor de normale bedrijfsvoering niet gebruikelijk zijn en er geen andere objectieve omstandigheden bestaan die de economische logica van dergelijke transacties kunnen rechtvaardigen.
- 14 In dit verband moet worden opgemerkt dat gedragingen van economische entiteiten die vergelijkbaar zijn met die in de onderhavige zaak, doorgaans typerend zijn in gevallen waarin een partij bij de transactie zeggenschap over de andere partij uitoefent of waarin een derde zeggenschap uitoefent over beide partijen. Hoewel er geen officieel bewijs is voor het *de jure* bestaan van een dergelijke zeggenschap, is [de verwijzende rechter] van mening dat de omstandigheden van het onderhavige geval eventueel kunnen rechtvaardigen dat de verkoper en verzoekster worden beschouwd als *de facto* verbonden partijen in de zin van artikel 29, lid 1, onder d), van het communautair douanewetboek en artikel 143, lid 1, onder e) en/of f), van de uitvoeringsverordening.
- 15 In het hoofdgeding heeft de douaneautoriteit tevens vastgesteld dat verzoekster en de verkoper moesten worden erkend als verbonden personen in de zin van

artikel 143, lid 1, onder b), van de uitvoeringsverordening, dat wil zeggen als door de wettelijke bepalingen erkend als in zaken verbonden.

- 16 Het Hof heeft in zijn rechtspraak het begrip personen die door de wettelijke bepalingen worden erkend als in zaken verbonden, waarvan de inhoud voor [de verwijzende rechter] bepaalde vragen doet rijzen, niet uitgelegd.
- 17 Volgens het – algemeen bekende - begrip partners die in zaken zijn verbonden, kan ervan worden uitgegaan dat een dergelijke rechtsvorm meerdere van elkaar onafhankelijke entiteiten omvat waarover een derde geen zeggenschap uitoefent. Deze vorm van rechtsbetrekkingen wordt onder meer hierdoor gekenmerkt dat de verbonden partners eenzelfde oogmerk van economisch voordeel (winst) nastreven en dat investeringen en operationele bestuursfuncties over de partners worden verdeeld binnen de overeengekomen verhoudingen.
- 18 In casu konden de omstandigheden van de transacties tussen de verkoper en verzoekster, zoals hierboven is vermeld, met name gelet op de jarenlange onderlinge handelspraktijken van deze economische entiteiten, worden geacht een bijzonder nauwe band aan te tonen op grond van een hoge mate van vertrouwen die bij een normale bedrijfsvoering niet kenmerkend is. Deze omstandigheden doen vermoeden dat de handelsbetrekkingen tussen de verkoper en verzoekster *de facto* gelijkwaardig kunnen zijn aan een zakelijke verbondenheid in de zin van artikel 143, lid 1, onder b), van de uitvoeringsverordening. Het is echter niet duidelijk of een dergelijke beoordeling gerechtvaardigd is, temeer daar de bewoordingen van deze bepaling, die strikt moet worden uitgelegd, duidelijk aangeven dat personen „door de wettelijke bepalingen [moeten] worden erkend [als in zaken verbonden]”.

Tweede prejudiciële vraag

- 19 In casu heeft de douaneautoriteit de douanewaarde van de door verzoekster ingevoerde goederen vastgesteld aan de hand van de transactiegegevens voor goederen van een afzonderlijke importeur onder dezelfde benaming (onderdelen van klimaatregelmachines), ingedeeld onder dezelfde Taric-code 8415 90 00 90 met dezelfde Maleisische oorsprong (en dezelfde fabrikant), met een transactiewaarde van LTL 56,67/kg. Dit was het enige geval van uitvoer uit Maleisië onder dezelfde Taric-code 8415 90 00 90, die in 2010 in de PREMI-databank was opgenomen. De douaneautoriteit heeft de transactiewaarde van dat geval toegepast op de door verzoekster van 2009 tot en met 2011 aangegeven goederen.
- 20 In dit stadium van de procedure is de [verwijzende rechter] van mening dat verzoekster niet heeft bewezen dat de waarde van de betwiste goederen bijna niet verschilt van een van de in artikel 29, lid 2, onder b), van het communautair douanewetboek genoemde waarden. Voor de vaststelling van de waarde van de verzoekster ingevoerde goederen heeft de douaneautoriteit vastgesteld dat de transactiewaarde van identieke en soortgelijke goederen niet kon worden gebruikt

voor de douanewaarde in het land van oorsprong. De PREMI-databank bevat namelijk geen informatie over transacties die voldoen aan de vereisten voor identieke en soortgelijke goederen in de zin van de relevante bepalingen van het communautair douanewetboek en de uitvoeringsverordening. Het was ook onmogelijk om de waarde te bepalen aan de hand van de methode van de deductieve waarde, omdat verzoekster niet de voor de toepassing van deze methode vereiste documenten en inlichtingen had verstrekt. Het was evenmin mogelijk de waarde van de goederen te berekenen volgens de methode van de berekende waarde, aangezien de douaneautoriteit overeenkomstig artikel 153, lid 1, van de uitvoeringsverordening van een niet-communautaire persoon niet kan verlangen dat hij de voor de vaststelling van die waarde noodzakelijke gegevens verstrekt. Met andere woorden, de waarde van de door verzoekster ingevoerde goederen kon niet worden bepaald door de artikelen 29 en 30 van het communautair douanewetboek op coherente wijze toe te passen. In een dergelijk geval moet de douanewaarde van de ingevoerde goederen worden vastgesteld overeenkomstig artikel 31, lid 1, derde streepje, van het communautair douanewetboek.

- 21 Overeenkomstig bovengenoemde regels en punt 12 van de bij besluit nr. 1332 goedgekeurde regels en de punten 7 en 24 van de regels van de douanedienst heeft de douaneautoriteit derhalve vastgesteld dat de waarde die is vastgesteld bij de eenmalige uitvoer uit Maleisië in 2010 van onder dezelfde Taric-code geregistreerde goederen, moest worden beschouwd als de douanewaarde van de goederen die verzoekster in de periode van 2009 tot en met 2011 heeft ingevoerd en aangegeven. In casu wijst niets erop dat de douaneautoriteit zich heeft ingespannen om van de bevoegde autoriteiten van andere lidstaten aanvullende inlichtingen over het betrokken vraagstuk te verkrijgen.
- 22 Volgens [de verwijzende rechter] is de vaststelling van de douanewaarde van de goederen op basis van het enige geval waarvan de douaneautoriteit kennis had, op zich geen reden om de juistheid en de geldigheid van de verkregen resultaten ter discussie te stellen. Deze conclusie vindt ook steun in artikel 150, lid 3, en artikel 151, lid 3, van de uitvoeringsverordening, waaruit blijkt dat de waarde van één enkele transactie voor de verkoop van identieke (artikel 150) of soortgelijke goederen (artikel 151) volstaat om de douanewaarde van de ingevoerde goederen vast te stellen.
- 23 Daarentegen is [de verwijzende rechter] van mening dat in dit verband moet worden gewezen op het belang van een *juiste* classificatie van de goederen; derhalve moet in het bijzonder nadruk worden gelegd op de begrippen identieke en soortgelijke goederen als omschreven in artikel 142, lid 1, onder c) en d), van de uitvoeringsverordening.
- 24 In de omstandigheden van het onderhavige geval is alleen het begrip soortgelijke goederen relevant. Artikel 142, lid 1, onder d), van de uitvoeringsverordening definieert soortgelijke goederen als in hetzelfde land voortgebrachte goederen die, ofschoon zij niet in alle opzichten eender zijn, gelijke kenmerken vertonen en

gelijksoortige bestanddelen bevatten waardoor zij dezelfde functies kunnen vervullen en in de handel uitwisselbaar kunnen zijn. De kwaliteit van de goederen, hun reputatie en de aanwezigheid van een fabrieks- of handelsmerk zijn factoren die onder meer in aanmerking moeten worden genomen om vast te stellen of goederen soortgelijk zijn.

- 25 Op basis van de verzamelde gegevens kan redelijkerwijs worden geconcludeerd dat de betwiste goederen en de goederen waarmee de douaneautoriteit deze betwiste goederen heeft vergeleken om de douanewaarde ervan te bepalen, hoewel zij door verschillende importeurs onder dezelfde benaming zijn aangegeven (onderdelen van klimaatregelmachines), onder dezelfde Taric-code 8415 90 00 90 zijn ingedeeld en dezelfde Maleisische oorsprong (dezelfde fabrikant) was vermeld, evenwel niet soortgelijk zijn in de zin van de in artikel 142, lid 1, onder d), van de uitvoeringsverordening genoemde bestanddelen van dit begrip.
- 26 Opgemerkt zij dat volgens de bepalingen van de verordeningen nrs. 1031/2008 en 948/2009 de toelichtingen op de nomenclatuur van het geharmoniseerde systeem inzake de omschrijving en de codering van goederen (HSEs, 2007), de algemene regels 1 en 6 voor de uitlegging van de gecombineerde nomenclatuur, de titels van hoofdstukken, afdelingen, posten en postonderverdelingen, onderdelen van klimaatregelmachines onder GN-postonderverdeling 8415 90 vallen. Deze onderverdeling kan echter betrekking hebben op zeer verschillende onderdelen van klimaatregelsystemen met verschillende doeleinden, die uiteraard andere waarden kunnen hebben.
- 27 Met andere woorden, de in casu vastgestelde omstandigheden doen vermoeden dat de Taric-code, die bedoeld was om soortgelijke goederen te combineren voor de tariefindeling, in casu te algemeen (abstract) was.